

Briselē, 2023. gada 30. jūnijā
(OR. en)

11159/23

ECOFIN 683
UEM 217
SOC 508
EMPL 359
COMPET 703
ENV 782
EDUC 295
RECH 327
ENER 418
JAI 930
GENDER 159
ANTIDISCRIM 153
JEUN 197
SAN 434

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
lepr. dok. Nr.:	9853/1/23 REV 1
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 627 final
Temats:	PADOMES IETEIKUMS par Zviedrijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Zviedrijas 2023. gada konverģences programmu

Pielikumā ir pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas apspriests Padomē un Eiropadomē, pamatojoties uz Komisijas ieteikumu COM(2023) 627 final.

PADOMES IETEIKUMS

(... gada ...)

par Zviedrijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Zviedrijas 2023. gada konverģences programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ², un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241³, ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms ("mehānisms"), stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu dalībvalstīm reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot Savienības finansētu fiskālo stimulu. Atbilstīgi Eiropas pusgada prioritātēm mehānisms sekmē ekonomikas un iekļaujošu atveseļošanu un ilgtspējīgu un izaugsmi veicinošu reformu un investīciju īstenošanu, jo īpaši reformas un investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai un dalībvalstu tautsaimniecību noturības stiprināšanai. Tas arī palīdz stiprināt publiskās finanses un veicināt izaugsmi un darbvietu radīšanu vidējā termiņā un ilgtermiņā, uzlabot teritoriālo kohēziju Savienībā un atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pīlāra turpmāko īstenošanu. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktu 2022. gada 30. jūnijā tika atjaunināta katrai dalībvalstij paredzētā maksimālā finanšu iemaksa no mehānisma.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

- (2) Komisija 2022. gada 22. novembrī pieņēma ilgspējīgas izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2023. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Eiropadome 2023. gada 23. martā apstiprināja 2023. gada ilgspējīgas izaugsmes pētījumā izvirzītās prioritātes, kuras ir vērstas uz konkurētspējīgas ilgspējas četrām dimensijām. Komisija 2022. gada 22. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī 2023. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā norādīja Zviedriju kā vienu no dalībvalstīm, kuras var skart vai apdraudēt nelīdzsvarotība un par kurām būs jāizstrādā padziļināts pārskats. Komisija pieņēma arī ieteikumu Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku un priekšlikumu attiecībā uz 2023. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ⁴ Padome pieņēma 2023. gada 16. maijā un Vienoto nodarbinātības ziņojumu – 2023. gada 13. martā.
- (3) Lai gan Savienības valstu tautsaimniecības demonstrē ievērojamu noturību, ģeopolitiskajam kontekstam joprojām ir negatīva ietekme. Tā kā Savienība nelokāmi solidarizējas ar Ukrainu, Savienības ekonomikas un sociālās politikas programma ir vērsta uz to, lai īstermiņā mazinātu enerģētikas krīzes negatīvo ietekmi gan uz mazaizsargātām mājsaimniecībām, gan uzņēmumiem un lai turpinātu centienus īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos, atbalstītu ilgspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, aizsargātu makroekonomikas stabilitāti un palielinātu noturību vidējā termiņā. Tajā liela uzmanība ir pievērsta arī Savienības konkurētspējas un produktivitātes palielināšanai.

⁴ Padomes Ieteikums (2023. gada 16. maijs) par eurozonas ekonomikas politiku (OV C 180, 23.5.2023., 1. lpp.).

- (4) Komisija 2023. gada 1. februārī nāca klajā ar paziņojumu "Zaļā kursa industriālais plāns neto nulles emisiju laikmetam" ("Zaļā kursa industriālais plāns"). Zaļā kursa industriālā plāna mērķis ir uzlabot Savienības neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju un atbalstīt ātru pārkārtošanos uz klimatneitralitāti. Tas papildina Eiropas zaļā kursa un *REPowerEU* ietvaros īstenotos centienus. Tā mērķis ir arī veicināt labvēlīgākus apstākļus tādu neto nulles emisiju tehnoloģiju un produktu Savienības ražošanas jaudas izvēršanai, kas vajadzīgi Savienības vērienīgo klimatisko mērķrādītāju sasniegšanai, un nodrošināt piekļuvi attiecīgām kritiski svarīgām izejvielām, tostarp, diversificējot piegādes avotus, pienācīgi izmantojot ģeoloģiskos resursus dalībvalstīs un maksimāli palielinot izejvielu reciklēšanu. Zaļā kursa industriālā plāna pamatā ir četri pīlāri: prognozējama un vienkāršota normatīvā vide, ātrāka piekļuve finansējumam, prasmju pilnveidošana un atvērta tirdzniecība noturīgām piegādes ķēdēm. Komisija 2023. gada 16. martā nāca klajā ar papildu paziņojumu "ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada", kas strukturēts atbilstoši deviņiem savstarpēji pastiprinošiem virzītājspēkiem ar mērķi strādāt, lai panāktu izaugsmi veicinošu tiesisko regulējumu. Paziņojumā ir noteiktas politikas prioritātes, kuru mērķis ir aktīvi nodrošināt strukturālus uzlabojumus, mērķtiecīgas investīcijas un regulatīvus pasākumus Savienības un tās dalībvalstu ilgtermiņa konkurētspējai. Turpmāk sniegtie ieteikumi palīdz īstenot minētās prioritātes.

- (5) 2023. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norises turpinās atbilstoši mehānisma īstenošanai. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, joprojām ir svarīgi pilnībā īstenot atveseļošanas un noturības plānus, jo ar šiem plāniem ir paredzēts izpildīt visus iepriekšējos gados konkrētām valstīm adresētos attiecīgos ieteikumus vai arī to būtisku daļu. Konkrētām valstīm adresētie 2019., 2020. un 2022. gada ieteikumi joprojām ir vienlīdz svarīgi attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāniem, kas pārskatīti, atjaunināti vai grozīti saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu.
- (6) 2023. gada 27. februārī pieņemtās Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/435⁵ ("*REPowerEU* regula") mērķis ir ātri izbeigt Savienības atkarību no Krievijas fosilās degvielas importa. Tas veicinās enerģētisko drošību un Savienības energoapgādes dažādošanu, vienlaikus palielinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, enerģijas uzkrāšanas iespējas un energoefektivitāti. *REPowerEU* regula sniedz iespēju dalībvalstīm savos nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos pievienot jaunu *REPowerEU* nodaļu, lai tiktu finansētas galvenās reformas un investīcijas, kas palīdzēs sasniegt *REPowerEU* mērķus. Minētās reformas un investīcijas arī palīdzēs uzlabot Savienības neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju, kā izklāstīts Zaļā kursa industriālajā plānā, un īstenot konkrētām valstīm saistībā ar enerģiju adresētos ieteikumus, kas dalībvalstīm sniegti 2022. gadā un attiecīgā gadījumā 2023. gadā. Ar *REPowerEU* regulu tiek ieviesta jauna neatmaksājama finansiālā atbalsta kategorija, kas darīta pieejama dalībvalstīm, lai tiktu finansētas jaunas ar enerģētiku saistītas reformas un investīcijas saskaņā ar to atveseļošanas un noturības plāniem.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atveseļošanas un noturības plānos un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 un (ES) 2021/1755 un Direktīvu 2003/87/EK (OV L 63, 28.2.2023., 1. lpp.).

- (7) Komisija 2023. gada 8. martā pieņēma paziņojumu, kurā sniegtas fiskālās politikas norādes 2024. gadam ("2023. gada 8. marta paziņojums"). Tā mērķis ir atbalstīt dalībvalstis stabilitātes un konverģences programmu sagatavošanā un tādējādi stiprināt politikas koordināciju. Komisija atgādināja, ka Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula 2023. gada beigās tiks deaktivēta. Komisija aicināja panākt, lai fiskālā politika 2023.–2024. gadā nodrošinātu parāda atmaksājamību vidējā termiņā un ilgtspējīgā veidā veicinātu potenciālu izaugsmi, un aicināja dalībvalstis savās 2023. gada stabilitātes un konverģences programmās izklāstīt, kā to fiskālie plāni nodrošinās Līgumā noteiktās atsauces vērtības 3 % no iekšzemes kopprodukta (IKP) ievērošanu un ticamu un nepārtrauktu parāda samazināšanu vai parāda saglabāšanu piesardzīgā līmenī vidējā termiņā. Komisija arī aicināja dalībvalstis pakāpeniski atteikties no valsts fiskālajiem pasākumiem, kas tika ieviesti, lai aizsargātu mājsaimniecības un uzņēmumus no enerģijas cenu satricinājuma, sākot ar vismazāk mērķorientētajiem pasākumiem. Tā norādīja, ka gadījumā, ja, atkārtoties ar enerģiju saistītajam spiedienam, būtu nepieciešams pagarināt atbalsta pasākumu darbības laiku, šādiem dalībvalstu pasākumiem vajadzētu būt mērķorientētākiem, atbalstot tieši neaizsargātās mājsaimniecības un uzņēmumus. Komisija norādīja, ka fiskālie ieteikumi būtu izsakāmi skaitļos un diferencējami. Turklāt, kā ierosināts Komisijas 2022. gada 9. novembra paziņojumā par ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas ievirzēm, fiskālie ieteikumi tiktu formulēti, pamatojoties uz neto primārajiem izdevumiem. Komisija ieteica visām dalībvalstīm turpināt aizsargāt valsts finansētās investīcijas un nodrošināt mehānisma un citu Savienības fondu efektīvu izmantošanu, jo īpaši, ņemot vērā zaļās un digitālās pārkārtošanās un noturības mērķus. Komisija norādīja, ka ierosinās Padomei 2024. gada pavasarī sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, pamatojoties uz izpildes datiem par 2023. gadu un ievērojot spēkā esošās tiesību normas.

- (8) Komisija 2023. gada 26. aprīlī nāca klajā ar tiesību aktu priekšlikumiem Savienības ekonomikas pārvaldības noteikumu visaptverošas reformas īstenošanai. To galvenais mērķis ir uzlabot valsts parāda atmaksājamību un ar reformu un investīciju palīdzību veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi visās dalībvalstīs. Komisijas priekšlikumu mērķis ir uzlabot valstu līdzatbildību, vienkāršot sistēmu un virzīties uz lielāku vidēja termiņa mērķi apvienojumā ar efektīvu un saskaņotāku izpildi. Saskaņā ar Padomes 2023. gada 14. marta secinājumiem par ievirzēm ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformai mērķis ir 2023. gadā pabeigt leģislatīvo darbu.
- (9) Zviedrija savu atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 28. maijā. Ievērojot Regulas (ES) 2021/241 19. pantu, Komisija novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu saskaņā ar minētās regulas V pielikumā izklāstītajām novērtēšanas vadlīnijām. Padome 2022. gada 4. maijā pieņēma Īstenošanas lēmumu par Zviedrijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu⁶. Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu, kurā konstatēts, ka Zviedrija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.

⁶ ST 7772/2022 INIT; ST 7772/2022 ADD 1.

- (10) Zviedrija 2023. gada 28. aprīlī iesniedza savu 2023. gada valsts reformu programmu un 2023. gada 28. aprīlī – 2023. gada konverģences programmu atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1466/97 8. panta 1. punktam. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu 2023. gada valsts reformu programma atspoguļo arī Zviedrijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā.
- (11) Komisija 2023. gada ziņojumu par Zviedriju publicēja 2023. gada 24. maijā. Tajā tika izvērtēts, kā Zviedrija ir īstenojusi attiecīgos konkrētai valstij adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma laikposmā no 2019. līdz 2022. gadam, un kā Zviedrija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz minēto analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjautājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjautājumi. Tajā bija arī novērtēts Zviedrijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

(12) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu izstrādāja padziļinātu pārskatu par Zviedriju un tā rezultātus publicēja 2023. gada 24. maijā. Komisija secināja, ka Zviedrijā pastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība. Konkrēti, joprojām pastāv neaizsargātība saistībā ar tās nekustamā īpašuma tirgu un lielo privātā sektora parādu. Nekustamā īpašuma cenas ir augstas un vēl nesen pieauga. Mājokļu cenu pieaugums ir cieši saistīts ar privātā sektora parāda pieaugumu. 2022. gadā apstākļos, kad monetārie un finansēšanas nosacījumi kļuva daudz stingrāki, nekustamā īpašuma cenas sāka ievērojami samazināties, kas, kā šķiet, bija sākums uzkrāto ievainojamības faktoru korekcijai. Cenas joprojām ir pārāk augstu novērtētas, un paredzams, ka tās turpinās samazināties. Apgrozījums nekustamā īpašuma sektorā pēdējā laikā ir ievērojami samazinājies, un tā rezultātā ir krities arī pieprasījums pēc jaunbūvētiem mājokļiem. Negatīvās norises līdz šim ir aprobežojušās tikai ar būvniecības un nekustamā īpašuma nozari, kur tagad vērojams straujš kritums pēc gadiem ilgas spēcīgas izaugsmes. Kopumā gaidāms, ka 2023. gadā Zviedrijas ekonomika saruks un monetāro nosacījumu izmaiņas ietekmēs mājsaimniecību un komerciālā nekustamā īpašuma uzņēmumu bilances un to iespējas patērēt un ieguldīt. Paaugstināto procentu likmju ietekme uz hipotekārajiem maksājumiem ir būtiska, jo dominē mainīgās procentu likmes un ļoti ilga termiņa hipotekārie kredīti. Mainīgo apstākļu ietekme uz finanšu nozari ir bijusi ierobežota; nozare ir spēcīga, un tai ir augsta peļņas norma un riska svērtais kapitāla rādītājs, kas, iespējams, kalpo par aizsargvalni pret nekustamā īpašuma nozares problēmu izplatīšanos plašākā ekonomikā, lai arī to lielā mērā ietekmē situācija nekustamā īpašuma tirgū. Politikas progress ir bijis ierobežots. Jo īpaši nodokļu sistēma turpina veicināt mājokļu iegādi, izmantojot zemu regulāro īpašuma nodokļu, un veicina ar aizņēmumiem finansētu mājokļu iegādi, izmantojot hipotekārā kredīta procentu maksājumu ievērojamu atskaitīšanu no nodokļa bāzes. Turklāt ir īstenotas tikai ierobežotas reformas neefektīvajā īres tirgū.

- (13) Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem Zviedrijas vispārējās valdības bilance uzlabojās no līdzsvarota budžeta stāvokļa 2021. gadā līdz 0,7 % pārpalikumam 2022. gadā, savukārt vispārējās valdības parāds saruka no 36,5 % no IKP 2021. gada beigās līdz 33,0 % no IKP 2022. gada beigās.
- (14) Vispārējās valdības bilanci ir ietekmējuši fiskālās politikas pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Šādi fiskālās politikas ieņēmumus samazinoši pasākumi 2022. gadā cita starpā bija enerģijas nodokļa samazināšana dīzeļdegvielai un benzīnam; savukārt šādi fiskālās politikas izdevumus palielinoši pasākumi cita starpā bija elektroenerģijas izmaksu kompensēšana mājsaimniecībām. Komisija lēš, ka minēto pasākumu neto budžeta izmaksas 2022. gadā atbildīs 0,2 % no IKP ⁷. Vispārējās valdības bilanci ir ietekmējušas arī budžeta izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām un kas tiek lēstas 0,2 % apmērā no IKP 2022. gadā. Tajā pašā laikā ar Covid-19 krīzi saistītu pagaidu ārkārtas pasākumu aplēstās izmaksas samazinājās no 2,0 % 2021. gadā līdz 1,1 % no IKP 2022. gadā.
- (15) Padome 2021. gada 18. jūnijā ieteica Zviedrijai ⁸ 2022. gadā saglabāt atbalstošu fiskālo nostāju, kas ietver stimulējošo iedarbību, kuru nodrošina mehānisms, un saglabāt valsts finansētās investīcijas.

⁷ Enerģētikas atbalsta pasākumu bruto budžeta izmaksas 2022. gadā bija gandrīz 0,5 % no IKP, bet no pārvades sistēmas operatora *Svenska Kraftnät* tika saņemti ievērojami kompensējoši ieņēmumi.

⁸ Padomes Ieteikums (2021. gada 18. jūnijs), ar ko sniedz Padomes atzinumu par Zviedrijas 2021. gada konverģences programmu (OV C 304, 29.7.2021., 131. lpp.).

- (16) Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālās politikas nostāja⁹ 2022. gadā bija bremsējoša, +0,4 % apmērā no IKP, kas bija adekvāti augstās inflācijas apstākļos. Zviedrija atbilstoši Padomes ieteikumam turpināja atbalstīt atveseļošanu ar investīcijām, ko finansē no mehānisma. No mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansētie izdevumi 2022. gadā sasniedza 0,2 % no IKP (0,2 % no IKP 2021. gadā). Valsts finansētām investīcijām fiskālajā nostājā bija ekspansīva ietekme, kas atbilst 0,1 procentpunktam¹⁰. Tādējādi Zviedrija saglabāja valsts finansētās investīcijas, kā ieteikusi Padome. Vienlaikus valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) pieaugumam uz fiskālo nostāju bija bremsējoša ietekme, kas atbilst 0,8 procentpunktiem. Tāpēc Zviedrija kontrolēja valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu.
- (17) 2023. gada konverģences programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs par 2023. gadu ir piesardzīgs un par periodu pēc tam atbilst Komisijas 2023. gada pavasara prognozei. Valdība prognozē, ka reālais IKP 2023. gadā samazināsies par 1,0 %, bet 2024. gadā tas atkal pieaugs par 1,2 %. Savukārt Komisijas 2023. gada pavasara prognozē, galvenokārt pateicoties jaunākiem datiem un tāpēc, ka ieguldījumi ārpus būvniecības nozares Komisijas prognozē ir nedaudz mazāk dinamiski, paredzēts, ka reālais IKP 2023. gadā samazināsies par 0,5 % un 2024. gadā pieaugs par 1,1 %.

⁹ Fiskālā nostāja tiek mērīta, vadoties pēc izmaiņām primārajos izdevumos (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus), neierēķinot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus, taču ietverot no mehānisma un citu Savienības fondu neatmaksājama atbalsta (dotācijām) finansētos izdevumus, kas attiecināmi uz vidēja termiņa potenciālo izaugsmi. Sīkāku informāciju sk. fiskālās statistikas tabulu 1. izcēlumā.

¹⁰ Citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem bijusi ekspansīva ietekme, kas atbilst 0,2 procentpunktiem no IKP.

(18) Valdība savā 2023. gada konverģences programmā plāno, ka 2022. gada vispārējās valdības budžeta pārpalikums pasliktināsies līdz deficīta attiecībai 0,4 % apmērā no IKP 2023. gadā. Pasliktināšanās 2023. gadā galvenokārt atspoguļo vājāku ekonomiku un vietējo pašvaldību sektora finanšu pasliktināšanos. Saskaņā ar 2023. gada konverģences programmu ir sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies no 33,0 % no IKP 2022. gada beigās līdz 31,0 % no IKP 2023. gada beigās. Saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi valdības budžeta deficīts 2023. gadā būs 0,9 % no IKP. Tas ir lielāks nekā 2023. gada konverģences programmā prognozētais deficīts – galvenokārt tāpēc, ka Komisija sagaida lielākus publiskos izdevumus, kas cita starpā izriet no lielāka starppatēriņa un sociālajiem pārvedumiem natūrā, kā arī lielākiem procentu izdevumiem. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē plānota līdzīga vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP, proti, 31,4 % 2023. gada beigās.

(19) Sagaidāms, ka vispārējās valdības bilanci 2023. gadā joprojām ietekmēs pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Minētie pasākumi ietver pasākumus, kas pagarināti kopš 2022. gada (jo īpaši enerģijas nodokļa samazināšanu benzīnam un dīzeļdegvielai), un jaunus pasākumus, piemēram, elektroenerģijas izmaksu kompensēšanu mājsaimniecībām, uzņēmumiem un organizācijām. Minēto pasākumu izmaksas kompensē galvenokārt ar ieņēmumiem no pārvades maksām, kā arī, mazākā mērā, ar nodokļiem par enerģijas piegādātāju negaidītu papildu peļņu. Ņemot vērā minētos ieņēmumus, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē atbalsta pasākumu neto budžeta izmaksas 2023. gadam tiek prognozētas 0,1 % apmērā no IKP ¹¹. Vairākums pasākumu 2023. gadā nešķiet vērsti uz visneaizsargātākajām mājsaimniecībām vai uzņēmumiem, un tajos nav pilnībā iestrādāts cenas signāls, kas rosinātu samazināt enerģijas patēriņu un palielināt energoefektivitāti. Rezultātā Komisijas 2023. gada pavasara prognozē tiek lēsts, ka mērķorientēto atbalsta pasākumu summa, kas jāņem vērā novērtējumā par atbilstību Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam ¹², būs 0,0 % no IKP 2023. gadā (atbilstoši 2022. gada rādītājam). Tiek prognozēts, ka budžeta izmaksas saistībā ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu pārvietotajām personām no Ukrainas 2023. gadā kopumā saglabāsies stabilas. Visbeidzot, paredzams, ka vispārējās valdības bilanci 2023. gadā labvēlīgi ietekmēs ar Covid-19 krīzi saistītu pagaidu ārkārtas pasākumu pakāpeniska izbeigšana, kas pēc aplēsēm veido 1,1 % no IKP.

¹¹ Šis skaitlis atspoguļo šo pasākumu gada budžeta izmaksu līmeni, ietverot kārtējos ieņēmumus un izdevumus, kā arī – attiecīgā gadījumā – kapitālizdevumu pasākumus.

¹² Padomes Ieteikums (2022. gada 12. jūlijs) par Zviedrijas valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Zviedrijas 2022. gada konverģences programmu (OV C 334, 1.9.2022., 221. lpp.).

- (20) Savā 2022. gada 12. jūlija ieteikumā Padome ieteica Zviedrijai rīkoties, lai nodrošinātu, ka 2023. gadā valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums atbilst kopumā neitrālai fiskālās politikas nostājai ¹³, ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret enerģijas cenu kāpumu visneaizsargātākajām māsjsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Zviedrijai tika ieteikts būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Zviedrijai tika arī ieteikts palielināt publiskās investīcijas, kas sekmētu zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, ņemot vērā *REPowerEU* iniciatīvu, tostarp, izmantojot mehānismu un citus Savienības fondus.
- (21) Saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi fiskālā nostāja 2023. gadā, ņemot vērā augsto inflāciju, būs kopumā neitrāla (-0,1 % no IKP). Fiskālā nostāja 2022. gadā bija bremzējoša (+0,4 % no IKP). Prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā uz fiskālo nostāju būs kopumā neitrāla ietekme, kas atbilst -0,2 % no IKP. Prognozētais valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums kopumā atbilst Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam. Tiek prognozēts, ka no mehānisma dotācijām un no citiem Savienības fondiem finansētie izdevumi 2023. gadā sasniegs 0,3 % no IKP, savukārt valsts finansētajām investīcijām būs kopumā neitrāla ietekme uz fiskālo nostāju 0,1 procentpunkta apmērā ¹⁴. Tāpēc Zviedrija plāno finansēt papildu investīcijas, izmantojot mehānismu un citus Savienības fondus, un paredzams, ka tiks saglabātas valsts finansētās investīcijas. Tā plāno finansēt publiskās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās vajadzībām un enerģētiskajai drošībai, piemēram, investīcijas rūpniecības klimatiskās pārkārtošanās mērķiem un platjoslas tīklu izvēršanai, kuras tiek finansētas no mehānisma un citiem Savienības fondiem.

¹³ Pamatojoties uz Komisijas 2023. gada pavasara prognozi, Zviedrijas potenciālās izlaides pieauguma aplēse vidējā termiņā (10 gadu vidējais rādītājs), kuru izmanto fiskālās nostājas noteikšanai, nominālā izteiksmē ir 7,7 %.

¹⁴ Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs neitrāla ietekme.

- (22) Saskaņā ar 2023. gada konverģences programmu paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts palielināsies, 2024. gadā sasniedzot 0,6 % no IKP. Pieaugums 2024. gadā galvenokārt atspoguļo ekonomikas lejupslīdi. Saskaņā ar 2023. gada konverģences programmu paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP kopumā saglabāsies stabila, 2024. gada beigās sasniedzot 31,0 %. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2024. gadā būs 0,5 % apmērā no IKP. Tas kopumā atbilst 2023. gada konverģences programmā prognozētajam deficītam. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē ir plānota līdzīga vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP, proti, 30,7 % 2024. gada beigās.
- (23) 2023. gada konverģences programmā ir paredzēts 2024. gadā pakāpeniski izbeigt lielāko daļu no enerģētikas atbalsta pasākumiem ¹⁵. Komisija lēš, ka enerģētikas atbalsta pasākumu neto izmaksas 2024. gadā būs 0,1 % no IKP, kas atbilst 2023. gada rādītājam. Minēto aplēšu pamatā ir pieņēmums, ka enerģijas cenas nepalielināsies no jauna. Šķiet, ka enerģētikas atbalsta pasākumi, kurus pašlaik plānots saglabāt 2024. gadā, nav vērsti uz neaizsargātām mājāsaimniecībām vai uzņēmumiem. Tie nesaglabā cenas signālu, kas rosina samazināt enerģijas pieprasījumu un palielināt energoefektivitāti.
- (24) 2023. gada konverģences programmā Zviedrija plāno 2023. un 2024. gadā sasniegt vidēja termiņa budžeta mērķi –strukturālo budžeta bilanci -1,0 % apmērā no IKP – un saglabāt to visā atlikušajā programmas periodā. Pamatojoties uz Komisijas 2023. gada pavasara prognozi, sagaidāms, ka strukturālajā bilancē 2023. gadā tiks reģistrēts pārpalikums 0,1 % apmērā no IKP un 2024. gadā 0,7 % apmērā no IKP, kas pārsniedz vidēja termiņa budžeta mērķi.
- (25) Pieņemot, ka politika netiks mainīta, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valsts finansētie neto primārie izdevumi 2024. gadā pieaugs par 1,1 %.

¹⁵ Plānots, ka enerģijas nodokļa samazinājums dīzeļdegvielai un benzīnam paliks spēkā no 2023. līdz 2025. gadam.

- (26) Saskaņā ar 2023. gada konverģences programmu sagaidāms, ka valdības investīcijas palielināsies no 4,7 % no IKP 2023. gadā līdz 5,2 % no IKP 2024. gadā. Lielākas investīcijas atspoguļo lielākas valsts finansētās investīcijas un lielākas investīcijas, ko finansē Savienība, tostarp, izmantojot mehānismu. 2023. gada konverģences programmā ir minētas reformas un investīcijas, piemēram, paaugstinātie vecuma ierobežojumi pensiju sistēmā, kas, paredzams, veicinās fiskālo ilgtspēju un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi.
- (27) 2023. gada konverģences programmā ir izklāstīta vidēja termiņa fiskālā virzība līdz 2026. gadam. Saskaņā ar 2023. gada konverģences programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības budžeta deficīts kļūs par pārpalikumu, proti, 0,2 % no IKP 2025. gadā un 1,4 % no IKP līdz 2026. gadam. Tāpēc tiek plānots, ka vispārējās valdības bilance atbildīs attiecīgajai Līgumā noteiktajai atsauces vērtībai visā programmas aptvertajā laikā. Saskaņā ar 2023. gada konverģences programmu ir gaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies no 31,0 % no IKP 2024. gada beigās līdz 27,7 % no IKP 2026. gada beigās.
- (28) Liels privātā sektora parāds un, neraugoties uz dažām neseno veiktām korekcijām, joprojām pārāk augstu novērtētās nekustamā īpašuma cenas veido makroekonomikas nelīdzsvarotību, ar kuru joprojām saistīts haotiskas korekcijas risks. Jaunpienācējiem mājokļu tirgū joprojām ir grūtības iegādāties mājokli, savukārt īres tirgus piedāvā maz alternatīvu un tajā joprojām ir nepieciešamas reformas, lai saīsinātu gaidīšanas sarakstus un veicinātu īres mājokļu būvniecību. Zviedrija ir veikusi ierobežotus politikas pasākumus, lai novērstu nelīdzsvarotību, galveno uzmanību pievēršot makroprudenciālajai politikai un piedāvājuma pasākumiem, kuru mērķis ir atvieglot būvatļauju piešķiršanas procedūras un subsidēt īres dzīvokļu būvniecību.

(29) Vispārējais nodokļu slogs īpašumam Zviedrijā joprojām ir samērā zems, pateicoties dāsniem hipotekāro procentu maksājumu atskaitījumiem no nodokļu bāzes un zemiem regulārajiem īpašuma nodokļiem. Politikas izmaiņu ietekmi uz hipotekārajiem maksājumiem pēc nodokļu nomaksas ir grūti novērtēt, jo trūkst datu par individuālu mājsaimniecību aktīviem un saistībām. Šādu datu pieejamība varētu palielināt politikas izstrādes efektivitāti, kas, iespējams, ļautu samazināt šķēršļus iekļūšanai mājokļu tirgū un vienlīdzīgāk sadalīt ar mājokļiem saistīto slogu iedzīvotāju vidū. Īres tirgū no regulētām īres maksām, kas ir zemākas par tirgus cenām, labumu gūst ierobežota mājsaimniecību grupa. Nepastāv saikne starp regulētu īres maksu, kas ir zemāka par tirgus cenu, un mājsaimniecības vajadzībām un ienākumiem. Tā rezultātā ir gari gaidīšanas saraksti, jo īpaši attiecībā uz visvairāk pieprasītajiem īres mājokļiem, un brīvo dzīvokļu rādītājs no starptautiskā viedokļa ir ļoti zems. Efektivitātes pieaugums tiktu panākts, ja īres maksa vairāk atbilstu tirgus cenām, to papildinot ar īres atbalstu, kas balstīts uz ienākumiem un neto bagātību.

- (30) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktu un minētās regulas V pielikuma 2.2. kritēriju, atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Lai gan Zviedrijas atveseļošanas un noturības plāns tika pieņemts tikai 2022. gadā, ir sāкта tā īstenošana. Neraugoties uz lēnu sākumu, īstenošana kopumā norit sekmīgi, un šajā posmā apguves risks šķiet ierobežots, ņemot vērā atveseļošanas un noturības plāna samērā nelielo finanšu piešķirumu. Darbības kārtība starp Komisiju un Zviedriju tika noslēgta 2023. gada maijā. Paredzams, ka Zviedrija 2023. gada otrajā pusē iesniegs savu pirmo maksājuma pieprasījumu, kurā apvienotas divas daļas. Pašlaik tiek gatavota *REPowerEU* nodaļa un papildinājums, ņemot vērā nelielu neatmaksājamā atbalsta samazinājumu. Jaunās *REPowerEU* nodaļas ātra iekļaušana atveseļošanas un noturības plānā sniegs iespēju finansēt vēl papildu reformas un investīcijas, lai atbalstītu Zviedrijas stratēģiskos mērķus enerģētikas un zaļās pārkārtošanās jomā. Lai nodrošinātu atveseļošanas un noturības plāna, kā arī citas, ārpus minētā plāna tvēruma esošas ekonomikas un nodarbinātības politikas sekmīgu īstenošanu un rezultātā panāktu plašu līdzatbildību par politikas programmu kopumā, joprojām ir svarīgi sistemātiski un efektīvi iesaistīt vietējās un reģionālās iestādes, sociālos partnerus un citas attiecīgās ieinteresētās personas.
- (31) Komisija visus Zviedrijas kohēzijas politikas plānošanas dokumentus apstiprināja 2022. gadā. Kohēzijas politikas programmu ātra īstenošana papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu, tostarp *REPowerEU* nodaļu, ir būtiska zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai, ekonomikas un sociālās noturības palielināšanai un līdzsvarotas teritoriālās attīstības panākšanai Zviedrijā.

- (32) Papildus ekonomiskajiem un sociālajiem problēmjaudājumiem, kuru risināšana paredzēta atveseļošanas un noturības plānā un kohēzijas politikas programmās, Zviedrijā ir vairāki papildu problēmjaudājumi, kas saistīti ar i) nevienlīdzīgām izglītības iespējām skolēniem ar nelabvēlīgu sociālekonomisko izcelsmi un migrantu izcelsmi; ii) nepieciešamību labāk integrēt darba tirgū nelabvēlīgā situācijā esošas grupas; iii) nepieciešamību samazināt atkarību no fosilajām degvielām.
- (33) Lai gan Zviedrijā izglītības rezultāti kopumā ir labi, Zviedrijas izglītības sistēmā joprojām pastāv nevienlīdzība. Skolēniem ar nelabvēlīgu sociālekonomisko izcelsmi un migrantu izcelsmi ir ierobežotas izglītības iespējas, tostarp iespējas attīstīt prasmes, kas vajadzīgas, lai atrastu darbu. Nevienlīdzība izglītībā pieaug un bieži ir saistīta ar iespēju trūkumu migrantu izcelsmes skolēniem, jo īpaši tiem, kas Zviedrijā ieceļojuši nesēni, izvēlies sev tīkamu skolu. Atšķirības vērtēšanas praksē skolās var vēl vairāk pasliktināt izglītības rezultātus. Problēmas joprojām rada kvalificētu skolotāju trūkums, un visvairāk tas attiecas uz speciālās izglītības skolotājiem, mācību priekšmetu skolotājiem obligātajās skolās un profesionālās izglītības skolotājiem vidusskolās. Pastāv iespējas uzlabot izglītības sistēmas struktūru un pārvaldību, tostarp uzņemšanas procesu un vērtēšanas sistēmu, kā arī skolotāju karjeras attīstību.

- (34) Zviedrija joprojām saskaras ar problēmām, integrējot darba tirgū nelabvēlīgā situācijā esošus cilvēkus un migrantu izcelsmes personas, kā arī samazinot atlikušās prasmju nepilnības. Arvien vairāk palielinās izglītības līmeņu atšķirība starp cilvēkiem, kas dzimuši ārpus Savienības, un tiem, kas dzimuši Savienībā, galvenokārt tāpēc, ka arvien vairāk cilvēku, kas dzimuši Savienībā, iegūst terciāro izglītību. Ir palielinājies to personu īpatsvars, kuras priekšlaicīgi pamet izglītību un apmācību, jo īpaši to studentu vidū, kuri dzimuši ārpus Savienības. Ir jāstiprina līdzdalība mācību pasākumos, lai palīdzētu cilvēkiem no nelabvēlīgā situācijā esošām grupām attīstīt prasmes, kas ir būtiskas darba tirgum, un palielinātu viņu izredzes atrast darbu.

(35) Zviedrijai ir jāpieliek lielākas pūles, lai līdz 2045. gadam sasniegtu valsts mērķi panākt oglekļneitralitāti. Lai gan Zviedrija joprojām ir viena no dalībvalstīm ar vislielāko atjaunīgo energoresursu īpatsvaru enerģijas galapatēriņā, elektroenerģijas tīkla jaudas un pārvades ierobežojumi nākotnē var radīt šķēršļus atjaunīgo energoresursu turpmākai izvēršanai. 2022. gadā šie ierobežojumi cēla augošās enerģijas cenas rūpniecībai un mājāsaimniecībām un ierobežoja saimnieciskās darbības paplašināšanos attālās ģeogrāfiskās vietās. Būtiski ir palielināt elektrotīkla jaudu, jo, kā paredzams, Zviedrijas elektroenerģijas galapatēriņš, pieaugot elektrifikācijas vajadzībām rūpniecības un transporta nozarē, līdz 2045. gadam divkāršosies līdz 300 TWh. Tomēr elektrotīkla būvniecību un nostiprināšanu kavē ilgstošās atļauju piešķiršanas procedūras. Turklāt Zviedrijā ir vienas no ilgstošākajām administratīvajām procedūrām Savienībā atjaunīgo energoresursu, jo īpaši sauszemes vēja enerģijas, projektu izvēršanai. Valdība ir uzsākusi izmeklēšanu par to, kā vienkāršot novērtēšanu vidisko atļauju piešķiršanai saskaņā ar Zviedrijas Vides kodeksu. Tajā pašā laikā trūkst konkrētas politikas rīcības, kas vajadzīga, lai paātrinātu administratīvās procedūras elektrotīkla paplašināšanai un atjaunīgo energoresursu izvēršanai, piemēram, ierobežojot šajās procedūrās iesaistīto iestāžu skaitu un īstenojot vairākas procedūras vienlaikus. Lai samazinātu oglekļa emisijas un enerģijas izmaksas mājāsaimniecībām un uzņēmumiem, būtiski ir arī samazināt enerģijas patēriņu, palielinot energoefektivitāti. Runājot par energoefektivitāti, pastāv risks, ka Zviedrija nenasniegs savu nacionālo mērķi 2030. gadā (salīdzinājumā ar 2005. gadu) izmantot enerģiju par 50 % efektīvāk, ja turpināsies laikposmā no 2005. līdz 2020. gadam novērotā enerģijas patēriņa trajektorija. Zviedrija, kuras primārās enerģijas patēriņš 2021. gadā bija 43,8 miljoni tonnu naftas ekvivalenta, joprojām ir viena no dalībvalstīm ar vislielāko enerģijas patēriņu uz vienu iedzīvotāju. Dabasgāzes patēriņš Zviedrijā laikposmā no 2022. gada augusta līdz 2023. gada martam samazinājās par 37 % salīdzinājumā ar vidējo gāzes patēriņu tajā pašā periodā iepriekšējos piecos gados, pārsniedzot samazinājuma mērķrādītāju 15 %. Zviedrija varētu turpināt centienus uz laiku samazināt gāzes pieprasījumu līdz 2024. gada 31. martam saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2022/1369 ¹⁶.

¹⁶ Padomes Regula (ES) 2022/1369 (2022. gada 5. augusts) par koordinētiem gāzes pieprasījuma samazināšanas pasākumiem (OV L 206, 8.8.2022., 1. lpp.).

- (35) Darbaspēka un prasmju trūkums nozarēs un profesijās, kas ir svarīgas zaļās pārkārtošanās īstenošanai, tostarp neto nulles emisiju tehnoloģiju ražošanā, ieviešanā un uzturēšanā, rada šķēršļus pārejā uz klimatneitrālu ekonomiku. Lai mazinātu prasmju nepietiekamību un veicinātu darba ņēmēju iekļautību un pārorientēšanu, būtiskas ir kvalitatīvas izglītības un mācību sistēmas, kas reaģē uz mainīgajām darba tirgus vajadzībām, un mērķtiecīgi profesionālās pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumi. Lai atraisītu neizmantoto darbaspēka potenciālu, minētajiem pasākumiem ir jābūt pieejamiem, jo īpaši privātpersonām un tajās nozarēs un reģionos, kurus visvairāk skar zaļā pārkārtošanās. Pēdējos gados Zviedrijā ir palielinājies darbaspēka trūkums, un 2022. gadā tas tika ziņots 16 profesijās, kurās zaļās pārkārtošanās īstenošanai nepieciešamas īpašas prasmes vai zināšanas.
- (36) Padome ir izskatījusi 2023. gada konverģences programmu, ņemot vērā Komisijas veikto novērtējumu, un tās atzinums ¹⁷ ir atspoguļots 1. ieteikumā.
- (37) Padome ir izskatījusi 2023. gada valsts reformu programmu un 2023. gada konverģences programmu, ņemot vērā Komisijas sagatavoto padziļināto pārskatu un tās veikto novērtējumu. Padomes ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1. ieteikumā. 1. ieteikumā minētā politika palīdzēs novērst neaizsargātību, kas saistīta ar lielu privātā sektora parādu un augstām mājokļu cenām,

¹⁷ Atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktam.

AR ŠO IESAKA Zviedrijai 2023. un 2024. gadā rīkoties šādi.

1. Cik drīz vien iespējams, 2023. un 2024. gadā izbeigt spēkā esošos ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumus. Ja atkal pieaugošu enerģijas cenu dēļ ir nepieciešami jauni atbalsta pasākumi vai ja esošie pasākumi ir jāturpina, nodrošināt, ka šādi atbalsta pasākumi ir orientēti uz neaizsargātu mājsaimniecību un uzņēmumu aizsardzību, ir fiskāli pieņemami un ka tie saglabā stimulus enerģijas taupīšanai.

Saglabājot stabilu fiskālo stāvokli 2024. gadā, saglabāt valsts finansētās publiskās investīcijas un nodrošināt mehānisma dotāciju un citu Savienības fondu efektīvu apguvi, jo īpaši, lai veicinātu zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Laikposmā pēc 2024. gadā turpināt veikt investīcijas un reformas, kas sekmē lielāku ilgtspējīgu izaugsmi, un saglabāt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli.

Samazināt riskus, kas saistīti ar mājsaimniecību lielo parādu un mājokļu tirgus nelīdzsvarotību, samazinot hipotekārā kredīta procentu maksājumu atskaitīšanu no nodokļa bāzes un/vai palielinot regulāros īpašuma nodokļus, vienlaikus ieviešot piemērotus rīkus labākai politikas novērtēšanai un mērķu noteikšanai. Stimulēt investīcijas dzīvojamo ēku būvniecībā, lai mazinātu visakūtāko nepietiekamību, jo īpaši, likvidējot strukturālos šķēršļus būvniecībai un nodrošinot apbūves zemes piedāvājumu. Uzlabot mājokļu tirgus efektivitāti, tostarp, ieviešot reformas īres tirgū.

2. Turpināt atveseļošanas un noturības plāna stabilu īstenošanu un ātri pabeigt *REPowerEU* nodaļu, lai nekavējoties sāktu tās īstenošanu. Turpināt kohēzijas politikas programmu ātru īstenošanu ciešā papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu.

3. Uzlabot izglītības rezultātus skolēniem ar nelabvēlīgu sociālekonomisko izcelsmi un migrantu izcelsmi, nodrošinot vienlīdzīgas piekļuves iespējas skolu sistēmā un novēršot kvalificētu skolotāju trūkumu. Veicināt nelabvēlīgā situācijā esošu grupu, jo īpaši migrantu izcelsmes cilvēku, prasmju attīstīšanu, pielāgojot resursus un metodes viņu vajadzībām, lai palīdzētu viņiem integrēties darba tirgū.
4. Samazināt atkarību no fosilajām degvielām, paātrinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, tostarp, paplašinot un modernizējot enerģijas pārvades tīklus, ieviešot reformas, lai vienkāršotu un paātrinātu administratīvās un atļauju piešķiršanas procedūras, uzlabojot energoefektivitāti un pastiprinot politikas centienus, kuru mērķis ir nodrošināt un apgūt zaļās pārkārtošanās procesam vajadzīgās prasmes un kompetences.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs/priekšsēdētāja*
